

**PRZEDMIOTOWY
SYSTEM
OCENIANIA
Z JEZYKA POLSKIEGO
W KLASACH VII – VIII
SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego dla klas VII-VIII szkoły podstawowej został opracowany zgodnie z założeniami podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej zawartymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. (DzU z 2017 r., poz. 356), na podstawie programu nauczania języka polskiego „Między nami. Program nauczania języka polskiego w szkole podstawowej w klasach IV-VIII” oraz Wewnątrzszkolnych Zasad Oceniania SP 35 w Tychach.

NARZĘDZIA POMIARU DYDAKTYCZNEGO

Pomiar osiągnięć ucznia odbywa się za pomocą następujących narzędzi:

- pracy klasowej, wypracowania
- sprawdzianu z gramatyki
- testu sprawdzającego znajomość treści lektur i czytanie ze zrozumieniem
- dyktanda
- kartkówki
- odpowiedzi ustnej
- recytacji
- zadania domowego

Ponadto ocenie podlegać będą:

- aktywność na lekcji
- czytanie lektur
- praca w grupach
- udział w konkursach polonistycznych
- inne formy aktywności (np. zebranie i przedstawienie informacji na określony temat, przygotowanie pomocy dydaktycznej)

ZASADY PRZEPROWADZANIA RÓŻNYCH FORM KONTROLI OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ

1. **Praca klasowa i sprawdzian** powinny być zapowiedziane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i poprzedzone wpisem do dziennika lekcyjnego. Nauczyciel powinien oddać sprawdzone prace i sprawdziany w ciągu dwóch tygodni.

2. **Test sprawdzający czytanie ze zrozumieniem** powinien być zapowiedziany minimum trzy dni przed datą jego przeprowadzenia; obowiązuje wpis do dziennika lekcyjnego. Nauczyciel jest zobowiązany sprawdzić i oddać test w ciągu dwóch tygodni.

3. **Dyktando** winno być poprzedzone powtórzeniem zasad pisowni oraz ćwiczeniami praktycznymi i zapowiedziane minimum trzy dni przed datą jego przeprowadzenia; obowiązuje wpis do dziennika lekcyjnego. Nauczyciel jest zobowiązany oddać poprawione dyktanda w ciągu tygodnia.

4. **Kartkówka i odpowiedź ustna** nie wymagają uprzedzenia uczniów oraz wpisu do dziennika lekcyjnego, obejmują materiał z trzech ostatnich lekcji lub treść i problematykę omawianej lektury. Kartkówka ze znajomości lektury może być przeprowadzona w formie testu. Nauczyciel powinien sprawdzić i oddać kartkówki w ciągu tygodnia.

5. **Recytację** poprzedza minimum (w zależności od trudności i długości tekstu) tygodniowy okres na jej przygotowanie; obowiązuje wpis do dziennika lekcyjnego.

6. **Wypracowanie** w dłuższej formie wypowiedzi uczeń realizuje w ciągu jednego tygodnia (w wyjątkowych przypadkach nauczyciel może przedłużyć ten termin). Nie obowiązuje wpis do dziennika lekcyjnego. Nauczyciel powinien oddać sprawdzone wypracowania w ciągu dwóch tygodni.

7. **Zadanie domowe** polegające na wykonaniu ćwiczeń z podręcznika, udzieleniu krótkiej odpowiedzi (pisemnej lub ustnej) na zadane pytanie, sformułowaniu krótkiej wypowiedzi na zadany temat, przeczytaniu poleconego tekstu z podręcznika itp. uczeń wykonuje na następną lekcję. Nauczyciel może wyznaczyć dłuższy termin na wykonanie bardziej czasochłonnego zadania domowego (np. przeczytanie dłuższego tekstu w podręczniku).

UWAGA ! Nie zaleca się wyznaczania terminu przeprowadzania jakiegokolwiek formy kontroli wiadomości i umiejętności ucznia na pierwszy dzień po przerwie świątecznej lub feriach. Jednak ze względu na specyfikę przedmiotu można ustalić na ten czas termin omówienia lektury!

KRYTERIA OCENIANIA

1. Do wymienionych wyżej narzędzi pomiaru dydaktycznego stosuje się następujące kryteria oceniania:

- praca klasowa, wypracowanie, opowiadanie ustne, recytacja – zgodnie z nacobezu podanym przez nauczyciela

- sprawdzian, test, kartkówka – kryterium według skali procentowej na podstawie wzoru : liczba zdobytych punktów x 100/ maksymalna ilość punktów = %

100 % => ocena celująca (skrót cel)

99 % - 90 % => ocena bardzo dobra (skrót bdb)

89 % - 75 % => ocena dobra (skrót db)

74 % - 50 % => ocena dostateczna (skrót dst)

49 % - 30 % => ocena dopuszczająca (skrót dop)

29 % - 0 % => ocena niedostateczna (skrót ndst)

- dyktando – liczba popełnionych błędów

- odpowiedź ustna, zadanie domowe – kryterium opisowe (ustne)

2. Ocena śródroczna i roczna **nie jest średnią arytmetyczną** wszystkich ocen, **lecz średnią ważoną**; każdej ocenie przypisana jest **waga od 1 do 5**.

5 – sprawdziany, testy z lektur i na czytanie ze zrozumieniem, prace klasowe, wypracowania

4 – kartkówki, dyktanda, odpowiedzi ustne, recytacja, głośne czytanie, udział w konkursach

3 – zadania domowe, aktywność na lekcji

2 – praca w grupie

1 – inna ocena np. zadanie rysunkowe

3. Uczniom posiadającym opinie z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej dostosowuje się wymagania edukacyjne zgodnie z zaleceniami poradni.

ZASADY POPRAWIANIA OCEN NIEDOSTATECZNYCH

1. Uczeń ma prawo do poprawy oceny niedostatecznej.

2. Pracę klasową, wypracowanie i sprawdzian uczeń może poprawić po lekcjach w ciągu dwóch tygodni. Termin ustala nauczyciel w porozumieniu z uczniem. Nieprzystąpienie do poprawy w wyznaczonym terminie wiąże się z utratą jej możliwości (w razie braku powodów).

3. Ocenę niedostateczną z recytacji uczeń może poprawić na następnej lekcji. W wyjątkowych sytuacjach (np. długi i trudny tekst) nauczyciel może wyznaczyć inny termin.

4. Poprawa ocen pozytywnych (także z innych form kontroli osiągnięć ucznia), które nie satysfakcjonują ucznia, zależy od decyzji nauczyciela polonisty.

UWAGA ! Uczeń może poprawiać ocenę niedostateczną tylko jeden raz.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy.

2. Na ocenę końcową większy wpływ mają oceny cząstkowe z **prac klasowych, sprawdzianów, testów, dyktand i kartkówek** niż oceny za pozostałe formy aktywności ucznia (np. zadania domowe).

3. Braki w zeszycie wynikłe z **nieobecności** ucznia w szkole oraz wszelkie zaległości z tego powodu powinny być uzupełnione na bieżąco.

4. Jeżeli uczeń w wyznaczonym terminie nie wykonał pisemnej pracy domowej w dłuższej formie wypowiedzi (**wypracowanie**), nie przeczytał obowiązkowej **lektury**, nie przygotował **recytacji** poezji lub fragmentu prozy, wówczas otrzymuje ocenę niedostateczną. Zasady poprawy oceny niedostatecznej za wypracowanie i recytację – patrz wyżej.
5. Jeżeli uczeń nie odrobił **zadania domowego** w formie pisemnej lub ustnej (**odpowiedź ustna**), nauczyciel odnotowuje ten fakt w dzienniku znakiem („ - „). Pięć minusów równych jest ocenie niedostatecznej. **Dwa razy w półroczu** uczeń ma prawo zgłosić **nieprzygotowanie** do zajęć z powodu braku zadania zapowiedzianego dzień wcześniej.
6. Za **aktywność na lekcji** uczeń może zostać nagrodzony przez nauczyciela plusem („ + „), który zostaje wpisany do dziennika. Pięć plusów równa są ocenie bardzo dobrej, siedem – celującej.
7. Za udział w **konkursie** przedmiotowym uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą lub celującą.
8. Inne **formy aktywności** (np. zebranie i przedstawienie informacji na określony temat, przygotowanie pomocy dydaktycznej na lekcję, aktywna praca w zespole) oceniane są w zależności od poziomu trudności zadania (plus, ocena bardzo dobra lub celująca).
9. Jeżeli uczeń, który z **powodu nieobecności** nie przystąpił do pisemnej klasowej formy kontroli wiadomości i umiejętności (**praca klasowa, sprawdzian**), nie przystąpił do niej także w kolejnym wyznaczonym terminie, otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości jej poprawy.
10. Uczeń, który z **powodu nieobecności** nie oddał **wypracowania** do sprawdzenia lub nie **recytował** poleconego utworu, powinien jak najszybciej nadrobić zaległości. Termin ustala nauczyciel w porozumieniu z uczniem pierwszego dnia obecności ucznia w szkole.
11. Wszelkie kwestie nieuregulowane przedmiotowym systemem oceniania rozstrzyga nauczyciel.

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Ocena celująca

Czytanie:

- Czyta poezję i prozę „artystycznie”, niemal jak w czasie konkursu krasomówczego.

Mówienie:

- Wypowiedzi są w zasadzie zawsze poprawne językowo. Rozbudowane. Przykładne pod względem intonacji.

Pisanie:

- Jak w przypadku warunków na ocenę bdb. Ponadto często prace pisemne wzbogaca przykładami, wiedzą, cytatami spoza lektury. Czyni to przy tym celnie, zasadnie.

Odbiór tekstów kultury:

- Jak przy wymaganiach na ocenę bardzo dobrą, ale oprócz tego sam próbuje coś tworzyć; pisze, gra, publikuje, występuje, recytuje.

Kształcenie językowe:

- Jest kimś w rodzaju klasowego eksperta od spraw wiadomości z gramatyki.
- Wykazuje ponadprogramowe zainteresowania językoznawcze.
- Sam docieka, pyta, szuka odpowiedzi na wiele pytań poza programowych z nauki o języku.

Samokształcenie:

- Książki nie są dla takiego ucznia tajemnicą. Dużo czyta i rozumie zawarty w nich sens.
- W wystąpieniach ustnych i pracach pisemnych odwołuje się do przeczytanych ponadprogramowo lektur.
- Osiąga znaczne sukcesy w różnych konkursach.

Ocena bardzo dobra

Czytanie:

- Swobodnie czyta nowe teksty, od razu je właściwie interpretując.
- Dokładnie rozumie czytany tekst, a niektóre wyrazy, których znaczenia nie jest pewien, swobodnie potrafi w odpowiednim "źródle" poszukać.

Mówienie:

- Chętnie rozmawia na tematy lekcyjne. Czyni to bez trudności, poprawnym językiem, bez powtórzeń.
- Sprawnie posługuje się wymaganymi programowo formami mówionych wypowiedzi: opowiadanie, opis, streszczenie, charakterystyka.
- Pilnuje sensu i logiki wypowiedzi.
- Prezentuje własne stanowisko i punkt widzenia w ramach toczonej dyskusji.
- Wygłaszanie z pamięci poezji i prozy popiera głosową interpretacją tekstu (odpowiednia barwa, intonacja, natężenie) i wyraźną świadomością ich zawartości semantycznej.

Pisanie:

- Sprawnie redaguje wszystkie pisemne formy wypowiedzi objęte programowymi treściami nauczania (recenzja, zaproszenie, ogłoszenie, dedykacja, opowiadanie z elementami innych form wypowiedzi, np. dialogu, opisu, charakterystyki).
- Teksty pisze ładnym charakterem pisma, stosuje bogaty zasób słownictwa. Prace wykonane są pod każdym względem bezbłędnie. Kompozycja i rozmieszczenie tekstu nie budzą żadnych zastrzeżeń.
- Potrafi uzasadnić użycie np. cytatów, przestawnego szyku wyrazów, położonych akcentów.
- Teksty są bezbłędne pod względem ortografii i interpunkcji.

Odbiór tekstów kultury:

- Zna bardzo dobrze literaturę obowiązkową.
- Dokładnie orientuje się w świecie przedstawionym czytanych utworów. Rozumie relacje: literatura – film.
- Potrafi doszukiwać się związków pomiędzy utworami literackimi lub różnymi przejawami sztuki.
- Potrafi powiedzieć nie tylko o dziele, ale i o jego twórcy.
- Dostrzega relacje pomiędzy sztuką a życiem.
- Precyzyjnie rozumie, funkcjonalnie wykorzystuje oraz umiejętnie samodzielnie definiuje pojęcia i terminy z zakresu teorii literatury, poetyki oraz kultury zawarte w programowych treściach nauczania.

Kształcenie językowe:

- Sprawnie, świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę językową z zakresu:
 - fleksji (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówki, zaimek, przyimek, spójnik, partykuła i wykrzyknik),
 - składni zdania pojedynczego (zdanie i równoważnik zdania, orzeczenie, podmiot,

- przydawka, dopełnienie, okolicznik, związki składniowe),
- ortografii i interpunkcji (funkcjonalna znajomość zasad i reguł ortograficznych i interpunkcyjnych udokumentowana bezbłędnym zapisem tekstu).

Samokształcenie:

- Swoją udział w lekcjach i prace domowe wspiera dodatkowymi pomocami, materiałami.

Ocena dobra

Czytanie:

- Czyta teksty poprawnie pod względem interpunkcji, przy tym płynnie i głośno.
- Czyta i rozumie czytany tekst; słowników używa do szukania nowych znaczeń użytych w czytanych tekstach wyrazów.

Mówienie:

- Choć na ogół rzadko, ale sam bierze udział w rozmowie na lekcji.
- Stara się dbać o poprawność wypowiedzi.
- Stara się, by wypowiedzi były dłuższe, co najmniej kilkuzdaniowe.
- Poprawnie opanował wymagane programowo formy wypowiedzi.
- Wyraża własne stanowisko w trakcie prowadzonej dyskusji.
- Wygłaszając z pamięci poezję i fragmenty prozy, uwzględnia odpowiednią barwę, intonację i natężenie głosu.

Pisanie:

- Poprawnie redaguje wszystkie pisemne formy wypowiedzi objęte programowymi treściami nauczania.
- Píše wyrobionym charakterem pisma, które jest estetyczne i w zasadzie bezbłędne.
- Przestrzega zasad interpunkcji, niekiedy tylko zdarza się, że są w tym zakresie uchybienia.
- Wypowiedzi są zawsze we właściwej formie i odpowiedniej kompozycji.

Odbiór tekstów kultury:

- Zna dobrze treść utworów obowiązkowych. Orientuje się w świecie przedstawionym w utworze literackim czy filmie.
- Dokładnie kojarzy nazwisko twórcy nie tylko z jednym jego dziełem.
- Czyta więcej niż tylko lekturę obowiązkową, ogląda filmy, także ambitne, zna inne przejawy sztuki. Potrafi okazać im zainteresowanie.
- Często czyta prasę, także młodzieżową. Potrafi wyrazić o niej swoje zdanie krytyczne.
- Rozumie problematykę poruszaną w wytworach kultury. Umie o niej mówić.
- Rozumie i funkcjonalnie wykorzystuje oraz umiejętnie podaje własną definicję terminów i pojęć teoretycznoliterackich, poetyckich i kulturowych objętych programowymi treściami nauczania.

Kształcenie językowe:

- Dość sprawnie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę językową z zakresu:
 - fleksji (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówek, zaimek, przyimek, spójnik, partykuła i wykrzyknik),
 - składni zdania pojedynczego (zdanie i równoważnik zdania, orzeczenie, podmiot, przydawka, dopełnienie, okolicznik, związki składniowe),
 - ortografii i interpunkcji (funkcjonalna znajomość zasad i reguł ortograficznych i interpunkcyjnych, poprawna pisownia z dopuszczeniem nielicznych błędów).

Samokształcenie:

- Zna różne sposoby sporządzania notatek.
- Umie korzystać i często korzysta z pomocy słowników, encyklopedii, leksykonów.

Ocena dostateczna

Czytanie:

- Czyta, ale niekiedy nie zwraca uwagi na interpunkcję.
- Czyta i wie, w którym słowniku poszukać znaczenia niezrozumiałych wyrazów.

Mówienie:

- Mówi, starając się, by wypowiedzi były poprawne.
- Popelnia błędy, ale stara się je korygować.
- Wypowiedzi, choć nieskładnie wyrażone, są sensowne.
- Wymagane programowo mówione formy wypowiedzi są poprawne merytorycznie, ale z błędami stylistycznymi.
- Próbuje zająć głos w dyskusji.
- Wygłaszając z pamięci wskazane fragmenty literackie, próbuje je interpretować.

Słuchanie:

- Uważnie słucha i w zasadzie rozumie czytane i mówione teksty.

Pisanie:

- Stara się, by teksty były pisane czytelnym, w miarę możliwości estetycznym pismem.
- Prace mają trójdzielną kompozycję i w zasadzie są we wskazanych w programie nauczania formach wypowiedzi.
- Stara się w wypowiedzi nie popełniać podstawowych błędów, a jeśli się pojawiają, jest ich stosunkowo niewiele. Potrafi je sam wyeliminować.

Odbiór tekstów kultury:

- Poznaje zalecane utwory – przejawy sztuki.
- Orientuje się w ich tematyce. Zna treść, umie wymienić bohaterów, czas i miejsce akcji, wydarzenia.
- Kojarzy nazwiska twórców z konkretnymi dziełami.
- Zna nazwy rodzajów literackich, potrafi podać przykłady.
- Czytuje prasę młodzieżową.
- Potrafi wymienić przejawy sztuki.
- Wykazuje funkcjonalną znajomość (popartą próbą stworzenia własnej definicji) terminów i pojęć teoretycznoliterackich, poetyckich i kulturowych objętych programowymi treściami nauczania.

Kształcenie językowe:

- Funkcjonalnie wykorzystuje podstawową wiedzę językową z zakresu:
 - fleksji (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówki, zaimek, przyimek, spójnik, partykuła i wykrzyknik),
 - składni zdania pojedynczego (zdanie i równoważnik zdania, orzeczenie, podmiot, przydawka, dopełnienie, okolicznik, związki składniowe),
 - ortografii i interpunkcji (funkcjonalna znajomość zasad i reguł ortograficznych i interpunkcyjnych, pisownia z błędami).

Samokształcenie:

- Sporządza notatki z lekcji, czytanej lektury, ale nie zawsze ujmuje one najistotniejsze sprawy.
- Korzysta z pomocy takich jak słowniki, encyklopedie, ale robi to niezbyt często.
- Rozumie rolę dodatkowych źródeł informacji jak przypisy, wstępy, posłowania.

Ocena dopuszczająca

Czytanie:

- Czyta, ale czynność ta sprawia uczniowi trudność, np. nie zwraca uwagi na znaki interpunkcyjne, przekręca wyrazy, opuszcza je.
- Czyta, ale nie wszystko rozumie; wie, że znaczenie niektórych wyrazów może poszukać w

słowniku, ale nie wie, w którym.

Mówienie:

- Próbuje wyartykułować efekty swojej pracy, ale czyni to z wyraźnymi trudnościami.
- Wypowiedzi są nieskładne, niepełne, krótkie.
- Wymagane programowo formy wypowiedzi są zgodne z elementarnymi zasadami konstrukcyjnymi.
- Nie bierze udziału w dyskusji.
- Opanowuje pamięciowo wymagane fragmenty literackie.

Słuchanie:

- Radko kiedy rozumie polecenia, instrukcje, wypowiedzi innych osób, ale próbuje okazać wolę rozumienia.
- Dostrzega wyrazy trudne, potrafi się skoncentrować na słuchaniu czytanych i mówionych tekstów.

Pisanie:

- Zapisuje wypowiedzi, ale czyni to z różnymi błędami, z których część potrafi wyeliminować.
- Ma kłopoty z redagowaniem wymaganych form wypowiedzi.
- Zazwyczaj nie dochowuje trójdzielnej kompozycji wypowiedzi.
- Pismo jest często trudne do przeczytania.
- Nie zawsze zwraca uwagę na estetykę pisma.

Odbiór tekstów kultury:

- Poznaje zalecane utwory – przejawy sztuki (lektury, filmy, przedstawienia teatralne), ale nie wszystkie. Słabo orientuje się w znajomości ich treści.
- Nie kojarzy nazwiska twórcy z konkretnym dziełem.
- Niedokładnie odróżnia przejawy rodzajów literackich.
- Nie czyta prasy dla młodzieży i nie zna jej przykładów.
- Nie odróżnia przejawów sztuki, np. teatr, muzyka, malarstwo, literatura, film.
- Wykazuje funkcjonalną znajomość najważniejszych terminów i pojęć teoretycznoliterackich, poetyckich i kulturowych objętych programowymi treściami nauczania.

Kształcenie językowe:

- Z pomocą nauczyciela funkcjonalnie wykorzystuje elementarną wiedzę językową z zakresu:
 - fleksji (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówki, zaimek, przyimek, spójnik, partykuła i wykrzyknik),
 - składni zdania pojedynczego (zdanie i równoważnik zdania, orzeczenie, podmiot, przydawka, dopełnienie, okolicznik, związki składniowe),
 - ortografii i interpunkcji (znajomość zasad i reguł ortograficznych i interpunkcyjnych, pisownia z licznymi błędami, umiejętność analizy i poprawy większości błędów z pomocą nauczyciela).
- Myli pojęcia, terminy, ale zaczyna rozumieć, o co chodzi, gdy nauczyciel go naprowadza.
- Przejawia chęć pojmowania, ćwiczenia, zapamiętywania zagadnień językowych.

Samokształcenie:

- Próbuje sporządzać notatki z lekcji, czytanej lektury.
- W sytuacjach kłopotliwych wie, że można szukać pomocy np. w słownikach, ale nie orientuje się, w których.

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

